

Cronologia sumària del viratge independentista del poble principatí, 2003-2012

Des del vertigen d'avui mateix, sorprèn constatar com, en pocs anys, l'independentisme català ha atès la centralitat social al Principat, tot partint d'un estadi de minorització repressiva (esquerra independentista) i de sectarisme parlamentari (ERC). ¿Com s'ha produït aquest decantament, que, més enllà de la superestructura político-institucional, ateny sobretot la mentalitat d'àmplies masses populars? Provem-ho de reconstruir sintèticament mitjançant una panoràmica cronològica.

Com es palesa des del títol, es tracta d'una cronologia selectiva que només tracta aquells aspectes que hem cregut rellevants per a la matèria tractada. No s'hi trobaran, doncs, multitud d'esdeveniments d'importància intrínseca, com ara les mobilitzacions altermundialistes i contra el Pla de Bolonya, les onades repressives dels successius consellers d'interior (Tura, Saura, Puig), l'auge de corrents xenòfobo-racistoides (característicament espanyolistes), el moviment 15-M, les diverses vagues generals, etc., etc. Tampoc no hi apareixen elements vitals, però difícils de sintetitzar en una cronologia àmplia, com la lluita per les seleccions esportives, o per la memòria històrica, o la qüestió de l'eix mediterrani. El món oficialista només s'hi tracta en la mesura que estableix un rerefons referencial indefugible (per exemple, les eleccions).

Pol Sureda, 15-16 setembre 2012

13 nov 2003: en un míting electoral del PSC (PSC-PSOE), Zapatero, secretari general del PSOE, proclama emfàticament: "Apoyaré la reforma del Estatuto de Cataluña que apruebe el Parlamento de Cataluña"

16 nov 2003: eleccions al Parlament de Catalunya. Victòria de CiU (Artur Mas) per escons, però no per vots. Augment espectacular d'ERC (passa de 12 escons a 23) i d'ICV-EUiA (de 3 a 9); augment més lleuger del PP (de 12 a 15); davallada notable de CiU (de 56 a 46) i de PSC-CpC (de 52 a 42)

29 nov 2003: es presenta a Fraga la *Institució Cultural de la Franja de Ponent*, que aviat agruparà la totalitat d'entitats cívico-culturals franjolines

14 des 2003: *Acord per un Govern Catalanista i d'Esquerres a la GdC* ("Pacte del Tinell") entre PSC-CpC (Pasqual Maragall), ERC (Josep Lluís Carod Rovira) i ICV-EUiA (Joan Saura) → Pasqual Maragall i Mira, president de la GdC (16 des); ho celebra des del balcó de Palau flanquejat per Zapatero → primer Govern Tripartit (22 des); època del "dragon khan". Tensió màxima amb el govern espanyol, amb majoria absoluta del PP (José María Aznar) d'ençà les eleccions de 12 març 2000

18 des 2003: Oriol Bohigas és elegit nou president de l'Ateneu Barcelonès. Continua, així, la revitalització d'entitats cíviques senyeres, engegada amb l'elecció de Jordi Porta a la presidència d'Òmnium Cultural (16 nov 2002) i que continuarà amb la de Joan Laporta a la presidència del Barça (15 juny 2003)

27 gen 2004: per ordre de Zapatero, Maragall cessa Carod com a conseller en cap, arran d'haver-se fet pública la reunió secreta de Perpinyà amb ETA; el substituirà Josep Bargalló (ERC)

9 feb 2004: el PdC engega l'elaboració del projecte de reforma estatutària principatina, que ja parteix d'una autoretallada essencial: ha de conformar-se a la Constitució espanyola de 1978

18 feb 2004: ETA anuncia una treva indefinida a "Catalunya"

14 març 2004: eleccions "generals" (legislatives espanyoles), sota l'ombra de l'atemptat d'al-Qaida a Madrid (11 març 2004): victòria del PSOE i primer govern de José Luis Rodríguez Zapatero, qui, de cara al Principat i a Euskadi, parla de construir l'"Espanya plural"

maig 2004: campanya nordcatalana contra les declaracions de Georges Frêche (PSF), president de la regió de Llenguadoc-Rosselló: "Le catalan, c'est un patois que n'interesse à personne"

10 maig 2004: al cap d'una sèrie de badades de la botiflera consellera de Cultura de Maragall, Caterina Mieras, el Govern Balear (Jaume Matas, PP) abandona l'Institut Ramon Llull; la promoció exterior de la llengua i la cultura catalanes resta en mans exclusivament de la GdC. Tot seguit, Matas reforçarà l'Institut d'Estudis Baleàrics en un intent (frustrat, de moment) de transformar-lo en una mena d'AVL illenca

jul 2004: el govern del PSOE retira del *Plan hidrológico nacional* el projecte de transvasament de l'Ebre (que havien promogut PP i CiU); victòria de la *Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDD)* al cap d'anys de lluita (2000-2004)

17 ag 2004: en el marc de la XXVI Universitat Catalana d'Estiu, a Prada, es presenta l'*Enquesta d'usos lingüístics a la Catalunya Nord, 2004*, la més completa fins avui; s'hi confirmen les tendències ja conegudes: si bé només el 37,1 % de la població parla català (i només el 3,5 % ho fa habitualment), el 65,3 % l'entén, el 49,3 % el vol saber, i el 43,7 % està a favor que els seus fills l'aprenquin a escola

13 set 2004: el ministre de relacions exteriors espanyol, Miguel Ángel Moratinos, sol·licita a la UE l'oficialitat parcial de les "altres llengües espanyoles": "catalán, gallego, vasco y valenciano" → 4 nov 2004: Moratinos presenta a la UE les seves versions oficials de la Constitució europea, tot distingint entre una de "catalana" i una altra de "valenciana", amb l'agreujant que la GdC i, tàcitament, el Govern Balear havien assumit com a pròpia la versió de la Generalitat Valenciana, de manera que ambdós textos eren rigorosament idèntics

2 nov 2004: a Estrasburg, el Tribunal Europeu dels Drets Humans condemna l'Estat espanyol per no haver investigat les denúncies de tortures arran l'Operació Garzón de 1992

11 nov 2004: presentació oficial del manifest *Els Altres Andalusos*, que dona a conèixer aquesta associació de lluita contra el neolerrouisme

nov o des 2004: neix la plataforma patriòtica *Catalunya Acció* (Santiago Espot), en la tradició espinaltiana; objectiu: impulsar un plebiscit d'independència dels Països Catalans per al 2014

1 març 2005: inici de les emissions d'IB3; amb aquesta televisió pública de les Illes en model bilingüe, Matas cerca contrarestar TV3, desvincular-se del Principat i blocar la normalització lingüística (la mateixa maniobra de Lerma amb Canal 9 el 1989)

8 març 2005: surt el núm. 3 del *Butlletí* del Cercle XXI, consagrat a l'estudi del creixent negacionisme lingüístic espanyol

abril 2005: es constitueix la *Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC)* com a culminació del procés engegat amb la Coordinadora de 27 d'octubre de 2001 (Proposta d'Elx)

maig 2005: el Parlament Europeu realitza versions "catalana" i "valenciana" diferenciades dels esports sobre les properes eleccions europees

juliol 2005: s'inicia la campanya de partits i entitats nordcatalans contra el projecte de Frêche d'esborrar tot rastre de catalanitat del nom oficial de la regió Llenguadoc-Rosselló tot rebatejant-la "Septimània"; s'hi reuniran 45.000 signatures de protesta contra la "Septicèmia"

agost 2005: José Montilla, ministre d'Indústria de Zapatero, cedeix al canal privat espanyol La Sexta les freqüències que emprava ACPV per a emetre TV3 al País Valencià. ACPV es veu obligada a fer-se amb un múltiplex per a emetre-la en digital

5 set 2005: el Consell Consultiu de la GdC detecta presumpció d'inconstitucionalitat en dinou articles del projecte; segona autoretallada

9 set 2005: es fa públic l'acord entre l'AVL i l'Ajuntament de Iecla per a oferir classes de català al Carxe a partir del curs 2005-2006

16 set 2005: l'ICANN aprova el domini *.cat*, pel qual es treballava des del 1996: el català esdevé la primera llengua sense Estat a obtenir domini propi; no debades es compta entre les quinze llengües més usades a Internet, molt per damunt del seu pes demogràfic, i per davant de multitud de llengües estatals

30 set 2005: el Ple del PdC aprova el projecte de nou Estatut d'autonomia principatí, amb els vots favorables de tots els partits llevat del PP (120 vots contra 15). L'endemà mateix, per boca de Montilla, el PSC (PSC-PSOE), membre del consens estatutari, anuncia que presentarà un bloc d'esmenes a Madrid per a rebaixar el text → 2 nov 2005: el projecte d'Estatut és presentat al Congrés dels Diputats espanyol

8 oct 2005: manifestació *Septimània no!* a Perpinyà, d'afirmació nacional i amb força crits per una "Regió Catalana" segregada del Llenguadoc-Rosselló. Amb uns 8.000 assistents, és la mobilització catalanista més gran viscuda al Nord fins aquell moment → Frêche havia retirat el projecte pocs dies abans; el 2006 llançarà l'eslògan oficial "Sud de France" per a publicitar aquesta regió administrativa occitano-catalana

nov 2005: l'esquerra independentista engega la *Campanya Unitària per l'Autodeterminació (CUA)*, enfront els diversos projectes estatutaris. Per la mateixa època diverses entitats cíviques constitueixen la *Plataforma pel Dret de Decidir (PDD)*, amb Mònica Sabata com a portantveu

2006: l'Acadèmia Valenciana de la Llengua publica la *Gramàtica normativa valenciana* i el *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià*, actuant, sense explicitar-ho, com si es tractés d'una normativa nova per a una llengua independent; s'hi confirma un model aïllacionista que cerca el màxim de distanciament envers la resta de la llengua, així com l'aproximació a l'espanyol: sobre una base fabriana impulsa la preferència per tot el reguitzell de característiques morfològiques rebutjades històricament per tots els gramàtics valencians com a ultradialectalismes i localismes, alhora que introdueix castellanismes lèxics a dojo

21 gen 2006: “Pacte de la Moncloa” entre Mas i Zapatero: tercera retallada de l'Estatut

31 gen 2006: en aplicació de la llei espanyola de 17 nov 2005, el Ministeri de Cultura comença la restitució dels documents “de Salamanca”, però amb comptagotes i regressions; la *Comissió de la Dignitat* (Josep Cruanyes, Toni Strubell, etc.) continua la lluita engegada el 2002

11 febrer 2006: manifestació de la CUA *Som una nació: autodeterminació!*, en rebuig de la via estatutària

15 febrer 2006: gran manifestació de la PDD *Som una nació i tenim el dret de decidir*, per tal d'exigir, en nom de la sobirania del poble català, que les Corts Espanyoles aprovin el text tal com sortí del Parlament. Dels partits que han votat l'Estatut, només s'hi sumen ERC i EUiA. Entre 125.000 i 700.000 assistents → S'INICIA EL PROCÉS DE CANVI: augment de l'orgull i la consciència nacionals del poble; ampliació de la base social de l'independentisme, que tendeix a ocupar el centre del debat polític, mitjans de comunicació inclosos; multiplicació d'iniciatives independentistes (o “sobiranistes”) i pel dret d'autodeterminació (o pel “dret de decidir”) entre la societat civil, mitjançant les “plataformes sobiranistes” (que se sumen a les entitats cíviques preexistents, com Òmnium, el CIEMEN i el FOCDA); paper decisiu dels mitjans alternatius d'Internet (webs, blocs, fòrums, el portal *Vilaweb*, etc.), i, també, de publicistes brillants com Salvador Cardús, Vicent Partal, Patrícia Gabancho, Matthew Tree, Xavier Mir i tants d'altres; sumant-se a figures ja clàssiques (com ara Lluís Llach i Isabel Clara Simó), públic decantament independentista de gran nombre de personatges populars (de Joel Joan i Miquel Calçada “Mikimoto” a Pep Guardiola i Joaquim Maria Puyal, passant per Núria Feliu, Montserrat Carulla i Txé Arana, a tall d'exemple), i, també, de força intel·lectuals, fins a atènyer psoisto-maragallians tan conspicus com Xavier Rubert de Ventós, Oriol Bohigas i Josep Ramoneda, antics federalistes com Ferran Requejo, etc. Emperò, el mateix augment de la base social, amb àmplia transversalitat, comporta que la nació reivindicada generalment se circumscriu al marc principatí i que les opcions (centre)dretanes, liberals o petitburgeses (Jaume Renyer, Xavier Sala Martín, etc., etc.) obtinguin un ressò social desmesurat

16 febrer 2006: TV3 estrena el programa de sàtira política *Polònia*, dirigit per Toni Soler, que atenyirà un èxit de públic i un prestigi cívic enormes

10 abril 2006: nou *Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana* (en vigor, 11 abril); l'“idioma valencià” hi és la “llengua pròpia” i cooficial, per consens PP-PSOE

març-maig 2006: noves retallades (quarta tanda) del projecte principatí al Congrés i al Senat espanyols; el text final és aprovat el 10 maig (“Nos hemos cepillado el Estatuto”, Alfonso Guerra, president de la Comissió Constitucional del Congrés, 8 abril 2006, davant el Congrés de les JSE psoistes)

8-9 abril 2006: *Primer Congrés d'Història de l'Independentisme Català*, a Reus

25 abril 2006: la PDD i altres plataformes sobiranistes engeguen la campanya *Diguem no!* contra la ratificació de l'Estatut principatí

11 maig 2006: Maragall expulsa ERC del Govern, en decantar-se aquesta pel no al nou Estatut

24 maig 2006: fundació del *Partit Republicà Català (PRC)*, primer intent d'agrupar l'independentisme d'esquerra no marxista

16 juny 2006: “decret Fiol” a les Illes: en el marc de l’ofensiva política contra la llengua, engegada el 2003, el govern Matas (PP) introdueix un fantasmagòric “ensenyament trilingüe” que arracona el català → 28 juny: l’OCB engega la campanya de protesta *Sus, Mallorca!*, que sacsejarà tot l’illa

18 juny 2006: referèndum estatutari principatí, amb un míser 49 % de participació. Resultats: 73,9 %, sí; 20,76 %, no (bàsicament independentista); 5,34 %, en blanc

21 juny 2006: pressionat per Zapatero (com reconeixerà a *L’Avenç* l’abril del 2007), Maragall anuncia que no es presentarà a la reelecció → 26 juny: José Montilla, encara ministre d’Indústria espanyol, nou candidat (novament per ordre de Zapatero)

19 jul 2006: sanció i promulgació de l’Estatut principatí (publicat 20 jul; entra en vigor 9 ag) → Tot seguit comença a rebre fins a set recursos d’inconstitucionalitat, dels quals el TC en rebutjarà sis en 2010-2011: els autonòmics (governos PP del País Valencià, les Illes, Múrcia i La Rioja, i govern PSOE-PAR de l’Aragó) i el del Defensor del Pueblo, Enrique Múgica (PSOE); en canvi, prosperarà el del PP

4 oct 2006: fundació de la plataforma *Sobirania i Progrés* (Elisenda Paluzie, etc.), pro referèndum d’independència

16 oct 2006: s’inicien els actes de celebració del primer centenari de l’IEC (fundat 18 juny 1907) i del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (13-18 oct 1906); conclouran el 23 gener 2008

1 nov 2006: eleccions al PdC. Victòria de CiU (Artur Mas) en vots i en escons. Augmenten lleugerament CiU (passa de 46 escons a 48) i ICV-EUiA (de 9 a 12). Tots els altres davallen: PSC-CpC passa de 42 escons a 37; ERC, de 23 a 21; PP, de 15 a 14. Entrada de C’s (3 escons)

24-25 nov 2006: debat d’investidura → José Montilla Aguilera, president de la GdC (25 nov) → segon Tripartit (29 nov); època dels “fets, i no paraules”

gener 2007: el govern Camps (PP) engega una enèsima ofensiva contra ACPV i els repetidors de TV3 al País Valencià, en el marc de la qual reincidirà en les proclames secessionistes tot invocant la “llengua pròpia” del nou Estatut → al llarg de l’any, centenars d’ajuntaments (amb molts del PP) voten mocions en favor de la continuïtat de TV3

10 feb 2007: es constitueix *Reagrupament* (Joan Carretero) com a corrent crític al si d’ERC → 30 juny, presentació pública

11 feb 2007: tanca el lloc web *Contrastant*, al cap de sis anys de recompte científic de manifestacions i, sobretot, d’anàlisi brillantíssima de l’espanyolisme trivial que segreguen els mitjans de comunicació del país

28 feb 2007: nou *Estatut d’autonomia de les Illes Balears* (en vigor, 1 març); la pinça PSOE-PP hi ha impedit l’obligatorietat del català

23 abril 2007: nou *Estatut d’autonomia d’Aragó*; malgrat les previsions de la nonada Llei de llengües, no reconeix la cooficialitat del català (ni de l’aragonès)

25 abril 2007: campanya *Ací estem*, en commemoració del tercer centenari de la desfeta d'Almansa. Paral·lelament, l'esquerra independentista engega la campanya *300 anys d'ocupació, 300 anys de resistència*, amb centenars d'actes i mobilitzacions arreu del país

27 maig 2007: eleccions municipals; a les Illes i al País Valencià, també autonòmiques: al País Valencià, el PP de Francisco Camps revalida la majoria absoluta; el PP venç a les Illes per majoria simple, però l'aritmètica parlamentària hi permet la formació d'un segon Pacte de Progrés (Francesc Antich). Al Principat, el gran avenç de la CUP als ajuntaments fa que aquesta sigui descoberta pels mitjans de comunicació convencionals, al cap de vint anys de funcionament

5 juny 2007: es constitueix el corrent crític *Esquerra Independentista* (Uriel Bertran) al si d'ERC

9 agost 2007: esclata la crisi econòmica internacional amb la caiguda de les hipoteques *subprime* als EUA; d'origen financer, de seguida esdevé sistèmica

11 agost 2007: apareix el cadàver de Lluís Maria Xirinacs en un bosc del Ripollès i se'n descobreix el testament polític (*Acte de sobirania*, 6 agost 2007) → 16 agost: funeral a Santa Maria del Mar i homenatge al Fossar de les Moreres

10 set 2007: es presenta el *Cercle d'Estudis Sobiranistes* (Alfons López Tena, Hèctor López Bofill), que es desmarca ostensiblement del conjunt nacional i es decanta per una independència exclusivament principatina, en la coneguda línia bofilliana (*La independència i la realitat*, 2004)

oct 2007: sota la nova administració illenca, IB3 passa a emetre exclusivament en català

10 oct 2007: s'inaugura la Fira del Llibre de Frankfurt, amb la cultura catalana com a convidada oficial; gran polèmica espanyolista pel mig

10 des 2007: *Carta a favor del català*: el Consell General dels Pirineus Orientals hi proclama la cooficialitat dels català, amb efectes merament simbòlics

1 des 2007: segona gran manifestació de la PDD, *Som una nació i diem PROU! Tenim dret a decidir sobre les nostres infraestructures*, tot reclamant el traspàs de les infraestructures a la GdC, la publicació de les balances fiscals i la sobirania fiscal. Dels partits parlamentaris s'hi sumen CiU i les governamentals ERC i ICV-EUiA. Entre 200.000 i 700.000 assistents

2008: es desenvolupa la campanya *100 anys d'estelada*, impulsada per la Comissió homònima, amb centenars d'actes commemorativo-reivindicatius arreu del país, incloent-hi una exposició itinerant i l'edició del catàleg corresponent

9 març 2008: eleccions espanyoles: nova victòria del PSOE i segon govern de Zapatero

març-nov 2008: campanya *Decideixo decidir!* (PDD i Sobirania i Progrés): recollida de signatures perquè els diversos parlaments autonòmics catalans adoptin lleis de consultes populars

31 març 2008: a partir de l'acord de des 2007 es constitueix, a Andorra la Vella, la *Fundació Ramon Llull* com a nova institució de projecció exterior de la llengua i la cultura catalanes; la

componen els governs d'Andorra, el Principat i les Illes. L'Institut Ramon Llull se circumscriu al Principat

4 abril 2008: per segona volta (com el 8 abril 2005), el Comitè d'Experts del Consell d'Europa que fa el seguiment de la *Carta europea de les llengües regionals o minoritàries* (25 juny 1992) denuncia l'incompliment de l'Estat espanyol, així com la creixent regressió política cap al monolingüisme espanyol, que –afirma– quant al català es palesa arreu, però sobretot al País Valencià, les Illes i la Franja; ahora, torna a avalar la immersió lingüística escolar principatina (quant a l'Estat francès, ni tan sols és enquestable, perquè es nega a ratificar la tímida Carta, que considera inconstitucional)

23 abril 2008: a Barcelona, manifest *El català, llengua comuna*, signat per organitzacions de lluita per la llengua i per associacions de la nova immigració

10 juny 2008: a les Illes, el govern Antich (PSIB-PSOE) deroga el “decret Fiol”, reactiva el “decret de mínims” de 4 jul 1997 i declara el català llengua “vehicular” i “preferent” dels estudis, sense plantejar-se gaire més avenços

23 juny 2008: es presenta a Madrid el *Manifiesto por la lengua común* exigint la supremacia de l'espanyol arreu de l'Estat i la subordinació inequívoca de les altres llengües. Entre d'altres s'hi sumarà... la Generalitat Valenciana

15 jul 2008: publicació oficial de les balances fiscals; es confirma documentalment l'espoliació sistemàtica i continuada de què són víctimes totes les comunitats autònomes catalanes, amb enorme ressò popular, cosa que contribuirà encara més a la popularització de l'independentisme, sobretot al Principat

23 jul 2008: en el marc d'una revisió més àmplia, la Constitució francesa afegeix l'article 75.1: “Les langues régionales appartiennent au patrimoine de la France” → maig 2011: el Consell Constitucional dictamina que això no instaura cap dret ni llibertat susceptibles de reclamació

16 set 2008: segons un estudi de Marc Belzunces per al Cercle d'Estudis Sobiranistes, la independència del Principat té un 35 % de partidaris, un 45 % d'opositors i un 20 % d'indecisos

26 nov 2008: es constitueix el *Cercle Català de Negocis (CCN)*, que agrupa els empresaris independentistes

27 nov 2008: presentació de la *Declaració per una nova Constitució catalana*, amb el suport de nombroses entitats independentistes; la iniciativa, però, no donarà fruits

15 gener 2009: s'incorporen a la Fundació Ramon Llull el Consell General dels Pirineus Orientals, el Consell Municipal de l'Alguer i la Fundació Xarxa de Ciutats Valencianes Ramon Llull

17 gener 2009: s'engega oficialment el *Tercer Congrés Catalanista*, presidit per Assumpta Fargas

22 gener 2009: acord de reciprocitat televisiva Principat-Illes; paradoxalment, comporta una restricció de programes, canals i hores de televisió en català: a les Illes, desapareixen TV3 i el Canal 33, substituïts per les emissions internacionals de TV3 (procés que culmina l'1 juny 2010)

7 març 2009: manifestació *Deu mil a Brussel·les*, impulsada per Enric Canela; esdevé una nova fita simbòlica i un nou pas en la internacionalització de la causa catalana

abril-maig 2009: ERC purga els dirigents de Reagrupament (Joan Carretero, Rut Carandell, etc.), els quals acaben escindint-se'n

6 maig 2009: les plataformes Deumil.cat i Catalunya Estat Lliure presenten al Parlament una ILP per a la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació el setembre de 2010 → 15 juny 2009: la Mesa del Parlament (amb presència d'ERC) rebutja per unanimitat d'admetre-la a tràmit, amb l'excusa que això no és competència autonòmica, però que ho serà així que aprovin la Llei de consultes populars

19 maig 2009: presentació pública de l'associació independentista *Sobirania i Justícia*, impulsada per Agustí Bassols, antic conseller en diversos governs de Pujol

27 juny 2009: en resposta al rebuig de la ILP, concentració convocada pel grup *Acte de Sobirania* a l'Arc de Triomf, amb marxa al Parlament per tal d'emplaçar els diputats, amb una assistència de dues mil a cinc mil persones. Els reben deu diputats, increpats per la gent ("botiflers!"): vuit d'ERC, que signen el document d'Acte de Sobirania en què es comprometen a "treballar per la independència"; i dos de CiU, que es neguen a fer-ho perquè "és el moment de la via estatutària"

jul 2009: es constitueix Reagrupament com a partit polític (*Reagrupament Nacional Català, RNC*, que passarà a *Reagrupament Independentista* el juny 2010) i, alhora, com a associació (*Reagrupament Independentista*); sovint s'usaran les sigles *RCat* i *RI*. Malgrat l'eufòria inicial, aviat entrarà en un seguit de crisis internes

13 set 2009: consulta (extraoficial) sobre la independència de Catalunya a Arenys de Munt, impulsada per Josep Manel Ximenis (CUP) i pel batlle, Carles Móra. S'engeguen les onades de consultes municipals

24 oct 2009: es constitueix la *Coordinadora Nacional per la Consulta sobre la Independència de la Nació Catalana*

7 nov 2009: manifestació *350 anys de resistència: esborrem el Tractat dels Pirineus!* a Perpinyà, en el 350è aniversari

23 nov 2009: cloenda del Tercer Congrés Catalanista, celebrada al PdC

30 nov 2009: el *Baròmetre de la Comunicació i la Cultura* (de la FUNDACC) presenta el report *La dieta mediàtica dels joves, 2009*, en què conclou que, al Principat, els joves consumeixen *menys* mitjans de comunicació en català que els adults

12-13 des 2009: primera onada de consultes: 167 municipis, incloent-hi Vic, Vilanova i la Geltrú, etc.

22 des 2009: al cap d'anys de debat (era prevista des del 1996, i estava en tràmit discontinu des del 2001), es publica la *Ley de uso, protección y promoción de las lenguas propias de Aragón* (en vigor, 22 gen 2010), força tímida (ni tan sols estableix la cooficialitat) i sense gaire eines d'aplicació

28 febrer 2010: segona onada de consultes: 80 municipis

3 març 2010: a proposta d'ERC, i mercès al suport de CiU, el PdC ratifica la vigència de les resolucions de 12 des 1989 i 1 oct 1998 sobre el dret d'autodeterminació, i reconeix les consultes, però sense implicar-s'hi. ICV-EUiA s'hi absté; hi voten en contra PSC-CpC, PP i C's

10 març 2010: el PdC aprova la *Llei de consultes populars per via de referèndum*, amb els vots favorables del tripartit (PSC-CpC, ERC i ICV-EUiA) i els contraris de CiU, PP i C's

21 març 2010: RCat presenta el seu projecte de *Constitució de Catalunya*

12 abril 2010: manifest pro Conferència Nacional del Sobiranisme: una sèrie de personalitats il·lustres (Heribert Barrera, Moisès Broggi, Antoni Maria Badia i Margarit, Joan Solà...) sol·licita una candidatura independentista unitària a les properes eleccions

24-25 abril 2010: tercera onada de consultes: 211 municipis, entre els quals Lleida, Girona, Reus, Granollers, Igualada, Valls, etc.; encara s'hi sumarà Sabadell (30 maig).

25 maig 2010: en nom de la Comissió Promotora de la IP, el jurista Alfons López Tena (CDC) i el diputat Uriel Bertran (ERC) presenten al PdC una IP pro referèndum oficial d'independència
→ 8 juny 2009: la Mesa l'admet a tràmit amb el vot favorable de CiU, ERC i ICV-EUiA i el contrari de PSC-CpC i PP

20 juny 2010: quarta onada de consultes: 48 municipis, entre els quals Mataró i diversos de l'Alt Llobregat, com Cornellà; s'hi sumaran un més el 27 juny i dos el 18 jul

28 juny 2010: sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut: cinquena retallada, definitiva; entre els catorze articles anul·lats i els vint-i-set d'"interpretats" restrictivament (afectant fins i tot aspectes no impugnats pel PP), comporta el tancament definitiu de la via estatutària, incloent-hi: el rebuig del reconeixement com a nació; la denegació de tot concepte de sobirania catalana, més carpetada a la bilateralitat; la impossibilitat d'ampliar competències, juntament amb la pèrdua d'altres que estaven consolidades; la liquidació de la immersió lingüística; etc, etc.

5 jul 2010: --el Port de la Selva es declara "moralment exclòs" de la Constitució espanyola; diversos municipis l'imitaran

--López Tena i Beltran presenten al Parlament una ILP pro referèndum d'independència, en previsió que sigui rebutjada la IP anàloga

10 jul 2010: manifestació *Som una nació. Nosaltres decidim*. Convocada per Òmnium Cultural (Muriel Casals) en rebuig de la sentència i en reivindicació del "dret de decidir", rep el suport de multitud d'entitats i personalitats; s'hi sumen els partits parlamentaris, llevat del PP i C's. Amb l'assistència d'un milió i mig de persones segons Òmnium, o de 1,1 milions segons la policia, esdevé la manifestació més gran celebrada al país fins llavors, i es transforma en un clam independentista → CANVI DE PARADIGMA: l'independentisme esdevé socialment majoritari al Principat; la iniciativa política hi passa a la societat civil, mentre que els partits parlamentaris es reclouen en la via morta de l'autonomisme. Això, emperò, no es reflectirà a les urnes, de moment

13 jul 2010: la Mesa del Parlament revoca l'admissió de la IP (només defensada per ERC) i rebutja d'admetre la ILP (per unanimitat). Els dies següents, tant López Tena com Beltran abandonaran els partits respectius (el corrent *Esquerra Independentista* d'ERC es dissol 10 ag)

17 jul 2010: segons *La Vanguardia*, el 47 % dels votants principatins és favorable a la independència, i el 36 % hi és contrari

20 jul 2010: Joan Laporta, Alfons López Tena i Uriel Bertran llancen la *Crida a la Solidaritat Catalana per la Independència*, en pro d'una candidatura unitària; davant el rebuig dels interessats, es constituïran en coalició tot seguit sota el nom de *Solidaritat Catalana per la Independència (SI)*, a què s'incorporaran el PRC, el PSAN, etc.

18 ag-28 nov 2010: cinquena onada de consultes sobre la independència: 17 municipis, entre els quals Tarragona (encara s'hi afegirà Terrassa el 23 gen 2011)

23 set 2010: el PdC aprova la Llei de l'aranès

24 oct 2010: *Lipdub per la independència*, a Vic; ateny el rècord mundial de participants en un *lipdub*

28 nov 2010: --eleccions al PdC. Victòria contundent de CiU (Artur Mas), que augmenta d'un terç (passa de 48 escons a 62), amb "el pacte fiscal en la línia del concert econòmic" com a centre neuràlgic del programa. Davallada catastròfica del PSC (PSC-PSOE) (de 37 a 28) --ja sense CpC-- i d'ERC (de 21 a 10); davallada més lleugera d'ICV-EUiA (de 12 a 10); augment del PP (que passa de 14 a 18 i esdevé la tercera força parlamentària) i manteniment de C's (3 escons). Entrada de SI, amb quatre diputats (el 3 març 2011 passaran a tres, en abandonar la coalició la Democràcia Catalana de Laporta). Reagrupament resta extraparlamentari

--primer número del diari *Ara*

22 des 2010: el Tribunal Suprem espanyol liquida la immersió lingüística escolar mitjançant tres sentències, tot aplicant la doctrina establerta pel Tribunal Constitucional en la sentència contra l'Estatut; l'oficialisme principatí fa veure que no hi passa res. Hi seguiran diverses sentències i interlocutòries més en la mateixa línia

23 des 2010: Artur Mas i Gavarró és investit president de la GdC → pren possessió el 27 des i constitueix el "govern dels millors" (27 des, pren possessió 29 des)

3 febrer 2011: --solemne *Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català* (llegida pel president, Salvador Giner): "la comunitat de llengua i cultura catalanes" és una "nació minoritzada" a què corresponen els "drets d'autodeterminació i d'autogovern", "dins o fora del marc estatal actual", enfront els perills de la mundialització i la "involució política de l'Estat autonòmic espanyol"; demana a la Unió Europea i a les Nacions Unides compromís amb "la diversitat lingüística, cultural i nacional"

--es presenta la *Fundació Catalunya Estat*, escissió del CCN

17 febrer 2011: --"sense senyal": el govern autonòmic del PP tanca els repetidors de TV3 al País Valencià, al cap de vint-i-sis anys de recepció (1985-2011)

--el Tribunal Constitucional espanyol suspèn cautelarment la Llei de consultes principatina → 27 des 2011: a partir de la ILP de jul 2010, presentada novament per SI (10 febrer 2011), el govern Mas aprova un projecte de *Llei de consultes populars no referendàries*, avui en tràmit parlamentari

10 març 2011: a proposta de SI i d'ICV-EUiA, el PdC proclama "irrenunciable" el dret d'autodeterminació i reitera el suport moral a les consultes, amb el suport de CiU, ERC i Laporta; hi voten en contra PSC (PSC-PSOE), PP i C's

29 març 2011: en una conferència, l'ex-president Jordi Pujol afirma que ja no té arguments contra l'independentisme, i que aquest és l'única alternativa a la residualització; per l'abril vota sí al referèndum barceloní; pel febrer de 2012 abjurarà la Constitució espanyola, i a partir del març començarà a declarar-se independentista

4 abril 2011: s'inicien els actes de celebració del centenari de la Secció Filològica de l'IEC (fundada 14 febrer 1911), sota el lema "L'any de la paraula viva", amb commemoració, també, del Diccionari Fabra (1932) i de les Normes de Castelló (1932); conclouren el 9 maig 2012

10 abril 2011: sisena i darrera onada de consultes sobre la independència: 21 municipis, entre els quals Barcelona, on, amb 257.645 votants, surt un 89,7 % pel sí. Les diverses onades de consultes, en què han participat 550 dels 946 municipis del Principat, han tingut, en termes mitjans i comptant per la baixa, un 25 % de participació per municipi (812.934 persones, en total), amb victòries del sí arreu per percentatges superiors al 85 %. Es tracta d'un èxit espectacular, tenint en compte que eren convocades per entitats socials i mancaven de valor jurídic; i que es realitzaven a base de voluntariat, sense suport de les institucions i amb la reticència dels mitjans de comunicació convencionals → ES TRENCA L'ÚLTIM TABÚ: LA GENT COMENÇA A CREURE QUE LA INDEPENDÈNCIA, A MÉS DE DESITJABLE, TAMBÉ ÉS POSSIBLE

11 abril 2011: segons el *Baròmetre de la Comunicació i la Cultura*, en un referèndum d'independència del Principat el 34,2 % dels votants optaria pel sí, i el 30,0 % pel no

13 abril 2011: tot i que no es plantejava com d'aplicació immediata, el PdC refusa d'admetre a tràmit la *Declaració d'independència de Catalunya* presentada per SI, que només rep el suport d'ERC i de Laporta; CiU i ICV-EUiA s'abstenen; hi voten en contra PSC (PSC-PSOE), PP i C's

15-16 abril 2011: *Lipdub per la llengua*, a Barcelona, sota el lema, ja tradicional, "El català, llengua comuna"

16 abril 2011: mesos de mobilitzacions de protesta valenciana contra el tancament de TV3 culminen a València en la manifestació *Sí a TV3! Sí a la llengua! Sí a la transparència!*, convocada per ACPV

30 abril 2011: *Conferència Nacional per l'Estat Propi*; s'hi decideix construir una futura Assemblea Nacional Catalana que lideri el procés d'independència

3 maig 2011: primer número de *La Vanguardia* en català, en edició paral·lela a l'original en espanyol (d'ençà 1881)

22 maig 2011: eleccions municipals; al País Valencià i a les Illes, també autonòmiques, amb majoria absoluta del PP (PV: Francisco Camps, substituït el jul 2011 per Alberto Fabra; Illes: José Ramón Bauzá). Al Principat, bancarrota total del PSC (PSC-PSOE), que perd la majoria de ciutats importants, incloent-ne Barcelona (tot i que conserva Lleida i Tarragona), així com totes les diputacions. CiU facilita l'accés del PP a nombroses batllies i a alts càrrecs de les diputacions –per damunt de la representativitat numèrica– i contribueix així a dotar-lo de poder

real al país i, tendencialment, a desconnotar-lo, tot just quan les tradicionals agressions anticatalanes del PP viuen un nou salt qualitatiu coordinat per la FAES d'Aznar

9 juny 2011: manifestacions a València, Castelló i Alacant contra l'anunci (30 maig 2011) de la Conselleria d'Educació del PP, que pretén introduir un ensenyament "plurilingüe" (català-espanyol-anglès) i eliminar així la "línia" d'ensenyament en català. Mentrestant, i com ja és habitual, en el curs 2010-2011 la Conselleria ha refusat 126.000 sol·licituds d'estudiar en català

29 juny 2011: segons el Baròmetre d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) de la GdC, en un referèndum d'independència del Principat el 42,9 % dels votants optaria pel sí, i el 28,2 % pel no. Tot desafiant els tòpics, s'hi subratlla que els motius dels independentistes són sobretot socioeconòmics (millora del benestar i del nivell de vida), mentre que els dels dependentistes són essencialment identitaris (nacionalisme espanyol)

20 jul 2011: mitjançant els vots de CiU i PP (i de Laporta), el PdC aprova la primera tanda de retallades del govern Mas, anunciada mesos abans

31 jul 2011: primer número del diari *El Punt Avui*, fusió de l'*Avui* (fundat 1976) amb *El Punt* (fundat 1979)

19 set 2011: la Llei de l'aranès, recorreguda pel govern Zapatero, és suspesa cautelàrment pel Tribunal Constitucional

nov 2011: segons el sondatge anual d'opinió de l'ICPS (UB/Diputació Bna), el 41,4 % dels votants es pronunciarà pel sí en un referèndum d'independència del Principat, el 22,9 % pel no i el 25,5 % s'hi abstinirà

20 nov 2011: eleccions espanyoles: majoria absoluta aclaparadora del PP i enfonsament del PSOE; Mariano Rajoy, president del Govern espanyol. Al Principat, per primera volta, CiU és la candidatura més votada en unes eleccions espanyoles, per davant d'un PSC (PSC-PSOE) en caiguda lliure. Mas ho aprofitarà per a considerar revalidada la seva política i desfermar una segona tanda de retallades (22 nov 2011), tot i que durant la campanya electoral havia declarat que fer-ne més tocava el nucli de l'Estat del benestar

28 nov 2011: es presenta a Perpinyà *Catalunya Nord per la Independència*, plataforma independentista implicada en la construcció de l'ANC

14 des 2011: es constitueix a Vic l'*Associació de Municipis per la Independència (AMI)*

25 gener 2012: a les Illes s'engega la campanya *Enllaçats pel català*, contra la política lingüicida del govern Bauzá; aquest ja ha suprimit la Direcció General de Política Lingüística (20 juny 2011), tancat la ràdio i la televisió mallorquines (9 des 2011), bilingüitzat IB3 i els Premis Ciutat de Palma, rebatejat Palma a l'espanyola ("Palma de Mallorca", 24 nov 2011), i anunciat altres agressions

10 març 2012: Assemblea Constituent de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC), al Palau Sant Jordi de Barcelona, amb aprovació dels *Estatuts* i del *Full de ruta* → 22 abril 2012: Carme Forcadell, presidenta; Carles Castellanos, vicepresident → presentacions arreu del Principat i, també, a Perpinyà (25 febrer, amb posterior consolidació de *Catalunya Nord per la Independència* com a assemblea territorial de l'ANC), València (20 juny) i Palma (30 agost)

18 març 2012: *flashmob per la independència*, a Barcelona

25 març 2012: manifestació de l'OCB *Sí a la nostra llengua*, a Palma

29 març 2012: Josep Casadellà inicia el moviment *No vull pagar!* contra els peatges d'autopista; moviment que aviat serà reprimat pels Mossos, per ordre del Govern de la GdC, sense tenir-hi base jurídica

31 març 2012: diada de mobilització pels drets lingüístics a totes les nacions oprimides per l'Estat francès; a Perpinyà, *Lipdub pel català*, amb nou rècord mundial de participació

25 abril 2012: es presenta a València la plataforma *Nosaltres, els fusterians* (ERP, MDT, PSAN i SI), que reivindica el marc nacional dels Països Catalans i malda per esdevenir el referent independentista català del País Valencià

9 maig 2012: el *Baròmetre de la Comunicació i la Cultura* presenta el report *El català, al 2011: capacitat d'atracció i llengua de consum als mitjans*, en què conclou que, al Principat, el 9,9 % dels hispanòfons han adoptat el català com a llengua principal, i que d'ençà 2008 hi ha augmentat sensiblement el consum de diaris, revistes, ràdio, televisió i Internet en català (més del que hi augmenta en espanyol); el 74,5 % de la població (4.795.000 persones) hi consumeix almenys un mitjà de comunicació en català

15 maig 2012: el govern Mas anuncia una tercera tanda de retallades

26 maig 2012: el conseller d'Educació de Bauzá, Rafael Bosch, suprimeix el català com a llengua vehicular de l'ensenyament de les Illes tot imposant la "lliure elecció de llengua" per part dels pares → malgrat tot, el 87 % de famílies optarà pel català

7 juny 2012: Escola Valenciana denuncia que el projecte de "plurilingüisme" del govern Fabra ignora la totalitat de propostes fetes per entitats cívico-culturals, universitats, etc.

18 juny 2012: el govern aragonès (PP-PAR) presenta l'esborrany de reforma de la Llei de llengües, força més restrictiu i en què el català passa a ésser "aragonès oriental"

22 juny 2012: a través del conseller Bosch, el govern Bauzá anuncia un sistema d'ensenyament "plurilingüe" per al curs 2013-2014, que suposaria l'eliminació de l'ensenyament en català a les Illes

27 juny 2012: segons el Baròmetre del CEO, en un referèndum d'independència del Principat el 51,1 % dels votants optaria pel sí, i el 21,1 % pel no

30 juny 2012: l'ANC engrega a Lleida la *Marxa cap a la Independència*, amb nombrosos actes pertot del Principat que han de culminar en una gran manifestació a Barcelona per la Diada Nacional

30 juny-1 jul 2012: en congrés celebrat a Capellades neix *Arran*, fusió de *Maulets* i *CAJEI*; fruit d'un procés de confluència iniciat el 2008, les joventuts d'esquerra independentista resten unides en una sola organització

10 jul 2012: a Estrasburg, el Tribunal Europeu dels Drets Humans condemna l'Estat espanyol per la "doctrina Parrot" de 2006, la qual –denuncia– aplica penes sense legislació que les avaluï

17 jul 2012: malgrat la forta contestació del carrer, l'oposició de les entitats cívico-culturals i de les institucions acadèmiques, les tensions internes al PP illenc i, fins i tot, la intervenció del

Parlament Europeu, Bauzá força la supressió del català com a requisit per als funcionaris; passa a ésser un “mèrit” prescindible. L’OCB llança el manifest *No ens faran callar*

20 jul 2012: Alberto Fabra sol·licita el “rescat” financer a Rajoy, cosa que comportaria la intervenció de l’autonomia

26 jul 2012: el PdC aprova la proposta de pacte fiscal de Mas, amb els vots favorables de CiU, ERC i ICV-EUiA (i DC), el rebuig de SI, l’oposició frontal del PP i C’s i la més matisada del PSC (PSC-PSOE)

4 agost 2012: al País Valencià, decret del govern Fabra (en vigor, 7 agost) introduint l’“ensenyament plurilingüe” (sense comptar, tampoc, amb gaire professorat d’anglès); supressió efectiva de la “línia en valencià”, immersió lingüística inclosa, substituïdes pel “Programa Plurilingüe en Valencià” (PPEV)

19 agost 2012: acte de l’ANC *Esborrem la frontera*, a la Jonquera, en el marc de la *Marxa cap a la Independència* i amb forta participació nordcatalana

28 agost 2012: Mas sol·licita el “rescat” a Rajoy (un préstec a retornar amb interessos, per un terç de l’espoliació fiscal anual), en unes condicions (definides per la llei d’estabilitat pressupostària, abonada per CiU al Congrés espanyol) que comporten la intervenció total de l’autonomia

3 set 2012: l’Ajuntament de Sant Pere de Torelló es proclama “territori català lliure” i insta el PdC a proclamar la independència en dos mesos. Altres ajuntaments seguiran la iniciativa

11 set 2012: --macromanifestació massiva de l’ANC *Catalunya, nou Estat d’Europa*, convocada explícitament com a independentista. Dos milions de manifestants segons l’ANC; un milió i mig segons la Guàrdia Urbana; sis-cents mil segons la Delegació del Govern espanyol → INICI D’UNA NOVA ETAPA HISTÒRICA: EL PROCÉS D’INDEPENDÈNCIA DEL PRINCIPAT, PRIMER PAS PER A LA REUNIFICACIÓ I LA INDEPENDÈNCIA DELS PAÏSOS CATALANS

--el Congrés dels Diputats tomba la ILP Televisió sense Fronteres mitjançant els vots del PP i d’UPyD

12 set 2012: --declaració institucional de Mas semiassumint els objectius de la manifestació

--tres eurodiputats catalans (de CiU, ERC i ICV-EUiA) sol·liciten el suport del Parlament Europeu al procés independentista del Principat → 18 set: proposta anàloga a la Comissió Europea

13 set 2012: --discurs de Mas a Madrid: “Cataluña necesita un Estado”

--Oriol Pujol, secretari general de CDC, vaticina una quarta tanda de retallades per al 2013

14 set 2012: --Mas rep l’ANC i l’AMI al Palau de la Generalitat

--en discurs a l’Escola d’Estiu de CDC, Mas torna a subratllar que en el procés caldrà “una majoria àmplia i capacitat de resistència”

--a proposta de la secció catalana, el 78è Congrés del PEN Internacional acorda unànimement denunciar “les accions que han portat i porten a terme els diferents governs de l’Estat espanyol contra la llengua catalana” i sol·licitar-hi una investigació de la UNESCO

“Ara bé: això no és el final. Ni tan sols és el principi del final. Però és, potser, el final del principi.” (Winston S. Churchill, 10 nov 1942, arran la victòria d’El Alamein)